

TYT

DERS ANALİZ SINAVI 01

FELSEFE

Adı :

Soyadı :

Numara :

Sınıf :

Doğru :

Yanlış :

Net :

BU SINAVDA YER ALAN KONULAR

FELSEFENİN ANLAMI

- » Felsefenin Anlamı
- » Felsefenin Düşüncenin Özellikleri
- » Felsefenin İnsan ve Toplum Hayatı Üzerindeki Rolü

FELSEFE İLE DÜŞÜNME

- » Düşünme ve Akıl Yürütmeye İlişkin Kavramlar
- » Düşünme ve Akıl Yürütmeye Dili Doğru Kullanmanın Önemi
- » Felsefi Sorunun Nasıl Sorulacağına Dair Örnekler
- » Felsefi Sorunun Nasıl Sorulacağına Dair Örnekler

AÇIKLAMALAR

- » Bu kitapçıkta sadece TYT Felsefe'nin ilgili konuları bulunmaktadır.
- » Toplam soru sayısı 25'tir.
- » Bu sınav için önerilen süre 40 dakikadır.

1. Felsefe yaklaşık olarak MÖ 6. yüzyılda, bugünkü Ege kıyılarında doğmuştur. Çanakkale'den başlayıp Muğla'ya kadar olan Ege kıyısıdır burası. Bu yerlerden biri olan İyonia'da yani Aydın'da felsefe, Yunanca "Philosophia" terimiyle karşılandı. Philosophia, "Sevmek" anlamına gelen "Philia" fiiliyle "Bilgelik" ya da "Hikmet" anlamına gelen "Sophia" sözcüğünden türetilen bileşik bir sözcüktü ve "Bilgelik Sevgisi" anlamına geliyordu. Nitekim İyonia'da felsefe bu şekilde tanımlanırken Hintliler ve Çinliler felsefeyi bilgelik, yaşamla ilgili bir bilgelik olarak tanımladılar. Örneğin Hintlilerin felsefeleri daha somut ve daha pratikti. Çin'de de Konfüçyüs aynı şekilde pratik bir bilgelik arayışı içine girmişti.

Bu paragraftan hareketle felsefeyle ilgili ulaşılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefenin anlamı çağdan çağa, hatta bir kültürden diğerine değişir.
- B) Felsefe eski Yunanistan'da doğan bir disiplindir.
- C) Felsefeyi tanımlayacak kişilerin hayatları birbirinden farklıdır.
- D) Felsefe yöntemsel olarak yeni bir açıklama getirmektir.
- E) Felsefe, var olan şeylerin ortak olan niteliğini ortaya koyma çabasıdır.

2. • Felsefeye her şeyden önce düşüncelerin tarihini tanımak ve anlamak için ihtiyacımız vardır. Çünkü felsefe düşünsel dünyamızı zenginleştirecek düşüncelerle doludur.
- Felsefeye, kendimizi tanımak için ihtiyaç duyarız. Her şeyden önce var oluşumuzun anlamıyla ilgili sorular sormaktadır.
- Felsefeye, bu dünyadaki kısacık hayatımızda yapacağımız tercihler için ihtiyaç duyarız.

Yukarıdaki öncüllerde felsefeye ilişkin aşağıdaki konulardan hangisinden bahsedilmektedir?

- A) Özellikleri
- B) Yapısı
- C) Anlamı
- D) İşlevleri
- E) Soruları

3. İnsanı, tüm canlılar içinde ayrı kılan bir özellik dünyayı anlamlı hale getirme, açıklama ve anlama çabası içine girebilmesidir. İnsan, merak duygusunu ve açıklamalarını önce mitolojide daha sonra dinlerde aramışlardır. İlerleyen dönemlerde ise, aklına, gözlem ve deneyimlerine dayanarak cevaplar, bulmaya çalışmıştır. Nitekim ilk filozoflar evreni, doğayı, olayları ve olguları açıklarken destanlara, mitolojiye ve dine değil gözleme ve çeşitli akıl yürütme tekniklerine başvurmuşlardır. Böylece de felsefenin doğuşu gerçekleşmiştir.

Buna göre, felsefenin ortaya çıkış nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgür düşünce ortamının olması
- B) Düşüncelerin dine, destanlara ve mitolojiye dayanması
- C) Dine dayalı dogmatik düşüncelerin üretilmesi
- D) Akla dayalı sorgulamaların yapılması
- E) Her şeyin sorgulamaya dahil edilmesi

4. Doğa filozofları her şeyin nereden geldiğini, her şeyin neden yaratıldığını, doğanın matematiksel olarak nasıl açıklanabileceğini, doğada çoğulluk olmasının nasıl açıklanabileceğini sorguladılar. Evrenin ana maddesini oluşturan bir ilk neden, arke olarak bilinen bir başlangıç ilkesi bulmaya çabaladılar.

Buna göre, felsefenin ortaya çıkışını sağlayan soru aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğru bilgi mümkün müdür?
- B) Varlık var mıdır?
- C) Bilginin kaynağı nedir?
- D) İnsan aklının sınırı var mıdır?
- E) Varlıkların ana maddesi nedir?

5. Varlık, bilgi ve değer üzerine tam ve bütün bir bilgiye ulaşılmasına hikmet denir. Hikmet, bütün olan bitenlerin esasını bilmektir. Hikmet tümel bir bilgidir, yani her şeyi kuşatan bilgidir. Felsefe ise böyle bir iddiada değildir. Felsefede sorgulama esastır, felsefe hikmete ulaşma amacıyla değildir. Felsefe, hikmeti sevme ve ona yönelme anlamında bir bilgidir.

Bu parçadan çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe bilgiye ulaşma çabasıdır.
- B) Felsefe ve hikmet iki farklı kavramdır.
- C) Hikmet kapsayıcı bir bilgidir.
- D) Felsefe sorgulayıcı ve eleştireldir.
- E) Varlık, bilgi ve değer konuları sorgulanmıştır.

6. Filozof (Philosophos) , bilgiyi arayan, ona ulaşmak isteyen kişidir. Filozof, hayatın anlamını bulmaya çalışır, edindiği bilgiyi yetersiz bulur ve sürekli bir arayış içerisinde olur. İnsan yaşamını ilgilendiren her şey hakkında akıl yürütüp bunları felsefenin konusu yapar ve bunları sürekli olarak sorgular ve eleştirir.

Buna göre, aşağıdaki özelliklerden hangisi bir filozofa ait olamaz?

- A) Bilgeliğe ulaşmak ister.
- B) Şüpheli ve sorgulayıcıdır.
- C) Dogmatik bir düşünceye sahiptir.
- D) Elindeki bilgilerle yetinmez.
- E) Akla dayalı düşünce sistemleri ortaya koyar.

7. Var olanlarla, insanla alakalı sistemli ve sadece akla dayanan ilk düşünce sisteminin İyonya'da ortaya çıkması tesadüf değildir. Mezopotamya, Mısır, İran ve Fenike kültürlerinden etkilenmiş olan Milet kenti tarım ve denizciliğin geliştiği oldukça işlek liman kentidir. Ekonomik yapının ileri düzeyde olması, bilgi birikiminin varlığını ve hoşgörüyü de beraberinde getirmiştir. Bu elverişli ortam Thales gibi düşünürlerin çıkmasına olanak hazırlamıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi felsefenin Milet'te ortaya çıkış nedenleri arasında yer almaz?

- A) Kültürel etkileşimin olması
- B) Zengin bir liman kenti olması
- C) Refah düzeyinin yüksek olması
- D) Hoşgörü ortamının olması
- E) Yoğun bir çalışma ortamının olması

8. Felsefe sözcüğü, "Bilgelik sevgisi" anlamına gelir. Gerçekten de filozofları kim olduğumuz ve niçin burada olduğumuz ile ilgili temel soruları araştırmaya yönelten, işte bu bilgelik sevgisidir. Bu sayede yaşamın anlamı bilgi, ahlak, gerçeklik, Tanrı'nın varlığı, bilinç, siyaset, din, iktisat, sanat, dilbilim gibi kavramları araştırma olanağına kavuşuruz. Felsefenin sınırı yoktur!

Buna göre, parçada anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Felsefe refleksiftir.
- B) Felsefe yolda olmaktır.
- C) Felsefe kapsayıcı ve kuşatıcıdır.
- D) Felsefe kümülatif bir bilgidir.
- E) Felsefe kesinlik taşımaz.

22. Bu yaklaşım, bilimi ve bilimsel kuramı, bilim adamının yaratıcı çalışmasının sonucunda ortaya çıkan bir ürün olarak görür. Ürün olarak görülen bilimin yapısını, dilini ve yöntemini açıklamaya çalışır. Bilimi, olmuş bitmiş çalışmalarıyla değerlendirir ve çalışmanın ürünlerine bakarak anlayabileceğimizi öne sürer. Bu anlayışa göre, bilime ait metinler sembolik mantığın diline çevrilir ve bu metinlerin mantığı ortaya konur. Ancak bu şekilde bir önerme, olgusal olarak doğrulanabilir bir hale getirilebilir. Böylece bilim adamının subjektif değerlendirmede bulunabileceği ölçütler ortadan kalkar. Bu görüşe göre bilimin tüm anlamlı önermeleri aynı zamanda doğrulanabilir önermelerdir. Bilim felsefesinin amacı da doğrulanabilir önermelerden yola çıkarak yeni kuramlar oluşturmaktır.

Buna göre, aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bilim bir üründür.
- B) Bilim dili açıklanmalıdır.
- C) Bilime ait metinler sembolik mantığın diline çevrilir.
- D) Bilimin yöntemi doğrulamadır.
- E) Bilim bir sıralama sonucu meydana gelen bir etkinliktir.

23. 1920'li yıllarda Viyana'da belirli aralıklarla toplanan bir grup bilim adamı ve filozofun geliştirdiği bir yaklaşımdır. "Viyana Çevresi" denilen bu düşünürlerin en ünlüleri, Reichenbach, Carnap ve Hempel'dir. Bunların yaklaşımları mantıkçı pozitivistlerdir. Bu yaklaşıma göre öncelikle bir bilimsellik ölçütü geliştirilir, daha sonra da bu ölçüte dayanarak bilim ve felsefe metafizik kabullerden ve metafizik önermelerden ayıklamaya çalışır. Bu ölçütlerden ikisi anlamlılık ve doğrulanabilirliktir.

Buna göre, "Bilim" ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Bilim, bilim adamlarının yapmış olduğu bir etkinliktir.
- B) Bilim sıçramalar halinde ilerler.
- C) Bilim, bilim adamlarının ortaya koymuş olduğu bir üründür.
- D) Bilimsel süreç dört dönemden geçen bir faaliyettir.
- E) Bilim, paradigmlar ile hareket eder.

24. Bilim felsefesi, bilimin doğasını, yöntemini ve bilgi üretme süreçlerini inceleyen bir alan olarak karşımıza çıkar. Bilim, gözlem, deney, analiz ve teori oluşturma gibi yöntemleri kullanarak dünyayı anlamaya çalışır. Bilim felsefesi, bilimin nasıl işlediği, bilginin ne şekilde elde edildiği ve bilginin doğası gibi temel sorulara odaklanır. Bilim felsefesi, bilimle ilgili temel kavramları sorgulayarak bilimin sınırlarını ve olanaklarını anlamaya çalışır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi bilim felsefesinin konusu olamaz?

- A) Bilimlerin temel kavramları
- B) Özel bilimlerin sınırları
- C) Bilimin yöntemi
- D) Bilimin kendisi
- E) Bilimsel deneyler

25. Bilimsel bilgi, sistematik bir süreç içerisinde elde edilen, doğrulanabilir ve evrensel geçerliliğe sahip bilgilerden oluşur. Bilimsel bilgi, gözleme dayanır ve deneysel yöntemleri kullanarak elde edilir. Bu bilgiler, mantıksal bir yapı içinde sunulur ve sürekli bir sorgulamaya tabi tutularak geliştirilir. Bilimsel bilgi, nesnel bir perspektifle ele alınır ve duygusal etkilerden arındırılarak ifade edilir. Ayrıca, bilimsel bilgi topluluğu tarafından sürekli olarak değerlendirilir ve güncellenir.

Buna göre, bilimsel bilgi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bilimsel bilgi, doğrulanabilir olmalıdır.
- B) Bilimsel bilgi, gözleme dayanmaz.
- C) Bilimsel bilgi, evrensel geçerliliğe sahiptir.
- D) Bilimsel bilgi, mantıksal bir yapı içinde sunulur.
- E) Bilimsel bilgi, sürekli bir sorgulamaya tabi tutularak geliştirilir.

14. Panteizme göre, Tanrı sadece evrende değil, aynı zamanda evrenin bir parçası olarak kabul edilir. Panteistler, evrende var olan her şeyin Tanrı'nın bir tezahürü olduğunu ve doğanın kendisinin ilahi bir varlık olduğunu düşünürler. Panteizm, Tanrı'nın kişisel bir varlık olarak değil, evrenin kendisi olarak algılandığı için diğer teistik görüşlerden ayrılır. Bu görüşe göre, evren bir bütün olarak Tanrı'nın varlığını ifade eder ve her varlık, Tanrı'nın bir yansımasıdır.

Buna göre, panteizm görüşü ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Tanrı'nın evrenle özdeşleştirildiği bir teolojik görüştür.
 B) Tanrı'nın kişisel bir varlık olarak algılandığı bir inanç sistemidir.
 C) Evrende var olan her şeyin rastgele oluştuğuna inanan bir düşünce sistemidir.
 D) Doğa olaylarının bilimsel açıklamalarına dayanan bir dünya görüşüdür.
 E) Sadece bir tanrıya inanma prensibini benimseyen bir inanç sistemidir.

15. Hobbes, devletin yapay bir varlık olduğunu söyler. Ona göre bireylerden oluşan toplum, devleti oluşturmuştur. Bunu atomların cisimleri oluşturmaya benzetir. Maddi olan gerçekliği atomlar, toplumsal gerçekliği ise bireyler oluşturur. Sosyal gerçekliğe sahip insanın bencil bir yapısı vardır. Hobbes'a göre insan insanın kurdudur. İnsanın kendisine yönelen bu bencilce tehlikeyi iradeleriyle oluşturdukları devlet bertaraf edecektir. Böylelikle insanlar üstün bir gücün varlığını kabul etmiş olurlar. Bu güç devlettir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Devlet doğal bir varlık değildir.
 B) Devlet insanların ortak iradesi ile kurulmuştur.
 C) Devleti atomlar gibi maddi olan gerçeklik olarak tanımlar.
 D) Egoizm yaklaşımını benimser.
 E) İnsanın doğuştan iyi olduğunu düşünür.

16. Liberalizm, A. Smith, J. Locke ve S. Mill tarafından savunulmuştur. Bu yaklaşım Batı dünyasının kapitalist üretim tarzının dayandığı felsefi temel olarak karşımıza çıkar. Smith'in "Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler." sözü ile özetlenebilecek olan liberalizme göre ideal bir düzen mutlak anlamda bireyin özgürlüğünü sağlayabilen düzendir. Bu düzenin ideal sayılabilmesi için özgürlükçü olması gerekmektedir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) İdeal bir devlet düzeni olamaz.
 B) Düzen gerçek anlamda bir karmaşadır.
 C) İdeal düzen adaleti sağlayabilen düzendir.
 D) Devlet yapay olarak oluşturulmuştur.
 E) İdeal bir devlet eşitlikle olur.

17. • İktidar, toplumun içten ve dıştan gelebilecek tehlikelere karşı korunma ihtiyacından doğar. İnsanları koruma, temel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılama, ahlaki olarak olgunlaşma ve erdemli insanlar yetiştirme gibi işlevleri yerine getiren iktidar meşru sayılır.
 • Devlet, Tanrı'nın istediği bir kurumdur. İktidar sahipleri Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcileridir. İktidar, toplumu Tanrı'nın koyduğu bu yasalara uygun şekilde yönettiği sürece meşrudur.
 • Devlet ortak iradenin bir ürünüdür. İktidar, ortak iradenin istediği sayılan şeyleri gerçekleştirilmesiyle meşru sayılır.

Yukarıdaki öncüllerde tartışılan siyaset felsefesinin temel problem alanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Egemenliğin kullanılış biçimleri nelerdir?
 B) İktidarın kaynağı nedir?
 C) Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?
 D) Sivil toplumun anlamı nedir?
 E) Bireylerin temel hakları nelerdir?

18. Platon, devlet anlayışıyla ilgili olarak “Devlet” adlı eserinde derinlemesine düşüncelere sahiptir. Platon’a göre, ideal devlet, üç sınıfın birbirinden net bir şekilde ayrıldığı bir yapıya sahiptir. Bilgeler, devletin en üst düzeydeki yöneticileridir ve en yüksek bilgiye sahip olanlardır. Koruyucular, devletin savunma ve güvenliğinden sorumlu olan sınıftır. Üreticiler ise toplumun temel ihtiyaçlarını karşılayan işlerle uğraşan kesimi oluştururlar. Platon, bu sınıfların belirli bir eğitimden geçmelerini ve doğuştan gelen yeteneklere göre belirlenen bir lider sınıfının devleti yönetmesini savunur. Bu düzenlemeler, toplumun en iyi şekilde işlenmesini ve adil bir yapı oluşturulmasını amaçlar.

Buna göre, Platon’un devlet görüşüyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sınıflı bir toplum düzeninden bahseder.
- B) Toplumun yöneten kişiler bilge olmalıdır.
- C) İdeal bir toplum düzeni ortaya koymuştur.
- D) Devletin yapay bir şekilde kurulduğunu söyler.
- E) Sınıfsal düzenleme adil bir yapı oluşturur.

19. Rousseau, devletin doğasını ve işleyişini ele alan önemli bir düşündürdür. Rousseau, “Toplum Sözleşmesi” adlı eserinde devletin ortaya çıkışını bireyler arasında yapılan bir sözleşmeye dayandırmıştır. Ona göre, insanlar doğada özgür ve eşitken, toplumun gelişmesiyle birlikte özel mülkiyetin ve sosyal eşitsizliğin ortaya çıkmasına neden olan bir dönüşüm yaşanmıştır. Rousseau, bu sorunları çözmek ve toplumsal adaleti sağlamak için bir toplum sözleşmesi yapılması gerektiğini savunmuştur. Bu sözleşmeyle bireyler, genel iradeye tabi olacak ve kolektif bir şekilde yönetilecekleri bir devleti oluşturacaklardır.

Rousseau’ya göre, devlet nasıl ortaya çıkmıştır?

- A) İnsanların bir araya gelme özelliğinden
- B) Doğanın bir devamı olarak
- C) İnsanların güvenlik ihtiyacından
- D) Devletle yapılan birlik sonucunda
- E) İnsanların kendi aralarında yaptığı sözleşmeyle

20. İdeal bir toplum, adil, eşit ve sürdürülebilir bir yaşam tarzını benimseyen bir yapıyı ifade eder. Bu toplumda, bireyler arasındaki sosyal ve ekonomik eşitsizlikler en aza indirilmiş, herkesin temel ihtiyaçlarına erişimi sağlanmıştır. Adalet, özgürlük ve dayanışma, toplumun temel değerlerini oluşturur. Ayrıca, çevre dostu uygulamalara önem verilir ve gelecek nesillerin hakları gözetilir. İdeal bir toplumda, herkesin katılımı teşvik edilir, farklı kültürler ve görüşler bir arada hoşgörü içinde yaşar.

Bu parçadan hareketle ideal bir toplumun temel değerleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal ve ekonomik eşitsizlikler
- B) Adalet, özgürlük ve dayanışma
- C) Rekabet ve bireycilik
- D) Çevre dostu uygulamaların önemi
- E) Kültürel çeşitlilik ve hoşgörü

21. Tabiatındaki varlıkların ve olayların doğrudan kendileri bir sanat eseri sayılmazlar. Doğal şeylerin bir sanatçı tarafından işlenmesi ve düzenlenmesiyle bir sanat eseri ortaya çıkar. Sanat, doğanın aynen yansıması değildir; nasıl bilim varlıkları ve olayları çözmeye ve formüle etmeye çalışıyorsa, sanat da varlıkları ve olayları anlamaya ve bilimden farklı bir şekilde anlatmaya yönelmiştir. Burada kimi sanatçı resmi kimi heykeli, kimi müziği kullanır. Ama her sanatçı gerçeği anlatırken kendi tekniğini, kendi ruhunun yaratıcılığını ortaya koyar. İhtimal ki, bir şey ortaya koymaya çalışırken kendi ruhunun derinliklerindeki güzellik ideali ona yol gösterir.

Bu parçada altı çizili cümle ile anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanat bir yaratmadır ve sanatçının yaratıcı zekası ile oluşturulur.
- B) Sanat hayatın monotonluğundan bir kurtuluştur.
- C) Sanat doğanın bir taklidi olarak ortaya çıkar.
- D) Sanat bir oyundur. İnsanı rutin yaşamdan uzaklaştırır.
- E) Sanat sanatçının doğayı taklit etmesi sonucu oluşan bir mimesistir.

9. Antik Çağ felsefesi, sadece düşünsel gelişmelerle sınırlı kalmamış, aynı zamanda toplumsal yapıyı da etkilemiştir. Sokratik yöntemle ün salmış filozoflar, toplumun temel değerlerini sorgulayarak etkili bir şekilde değişimlere öncülük etmişlerdir. Örneğin, Sokrates'in öğrencisi Platon'un devlet anlayışı, o dönemdeki siyasi düşünceye yön vermiş ve felsefi düşüncenin toplumsal alandaki etkilerini belirlemiştir.

Buna göre, Antik Çağ'ın filozofları düşünsel çabalarıyla hangi alanda etkili olmuşlardır?

- A) Sanat
- B) Bilim
- C) Metafizik
- D) Toplum
- E) Hem düşünce hem toplum

10. Antik Çağ felsefesinin ortaya çıkışı, insan düşüncesinde derin ve önemli bir evrimi temsil eder. Bu dönem, dünyayı ve insanın varlığını anlamaya yönelik bilimsel ve rasyonel bir bakış açısının gelişimine işaret eder. İlk doğa filozofları, Thales, Anaksimandros ve Anaksimenes gibi düşünürler, evrenin temel unsurlarını ve işleyişini kavramak için mitolojik açıklamalardan uzaklaşarak doğa felsefesini başlattılar. Bu filozoflar, evrenin temel maddesini su, hava veya ateş gibi unsurlarla açıklamaya çalıştılar. Antik Çağ felsefesinin doğuşunda, mitolojinin bırakılmasıyla birlikte düşünce sistematik bir temele oturdu. Bilgiyi sorgulama ve anlama arzusu, Sokratik diyalogun doğmasına neden oldu.

Buna göre, felsefenin doğuşu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Akla dayalı düşünce sistemi gelişmiştir.
- B) İlk filozoflar evrenin ana ilkesini aramışlardır.
- C) İlk olarak doğa sorgulanmıştır.
- D) Mitolojik akıl yürütmeler ilk sırada yer alır.
- E) Düşünce sistematik bir temele oturmuştur.

11. • İnsanın isteklerinden arınması, ulaşılması gereken en yüce varlığa (Brahman) ulaştırır.
- Beden sağlığı yanında ruh sağlığı da önemlidir.
 - İnsan tutku ve hayallerinin esiri olmamalıdır.
 - Evrendeki her şey canlıdır ve her şeyin kökeninde su vardır.

Öncüllerde bahsedilen ve felsefenin doğuşuna katkı sağlayan medeniyet aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İran
- B) Hint
- C) Çin
- D) Mısır
- E) Mezopotamya

12. • Ünlü Atinalı kanun koyucu Solon ile Lidya Kralı Kroisos'un çağdaşıdır.
- Güneş tutulmasını önceden hesaplayıp haber vermiştir.
 - Ona göre "Su" tanrısalıdır.
 - Her şey sudan türer, yine suya döner.

Yukarıdaki öncüllerde bahsedilen Anadolu'da yaşamış antik düşünür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sokrates
- B) Aristoteles
- C) Thales
- D) Anaksimandros
- E) Demokritos

13. MÖ 6. yy - MS 2.yy felsefesi felsefi düşüncenin ortaya çıktığı dönemdir.

Buna göre,

- I. Akılla temellendirme yapılmıştır.
- II. Değişim sorunu ele alınmıştır.
- III. Varlıksal sorgulamalar yapılmıştır.
- IV. Çeviri faaliyetleri hızlanmıştır.
- V. İlk neden sorunu ele alınmıştır.

özelliklerinden hangisi İlk Çağ felsefesinin özellikleri arasında yer almaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

1. Kökenleri Rönesans'a kadar dayanan ve sorunsal ya da kavramsal etkileri bakımından bir anlamda günümüze dek uzanan bu çağ, felsefe tarihinin belki de en hareketli ve heyecan verici dönemidir. Bu dönemde Orta Çağ'ın ortak bilim ve felsefe dili olan Latince'den kopulmuş, ulusal dillerde yapıtlar verilmeye başlanmış, bu gelişme kısa süre içinde farklı düşünme biçimlerinin, felsefi tutumların ve akımların ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu parçada bahsedilen felsefi dönem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) MÖ 6.yy - MS 2.yy. felsefesi
- B) MS 2.yy - MS 15.yy. felsefesi
- C) MS 15.yy - MS 17.yy. felsefesi
- D) MS 18.yy - MS 19.yy. felsefesi
- E) 20.yy. felsefesi

2. Rönesans, artık öbür dünyaya değil de bu dünyaya bağlı olmak isteyen bir kültürün kurulmaya başlandığı çağdır. Bilim, sanat, din, devlet vs. kendi özerkliğini kazanmaya doğru ilerler. Rönesans yeni bir devlet ve hukuk anlayışı da getirmiştir. Bu dönemde din birliğinin yerini millet birliği aldığından "Din devletine" karşılık "Ulus Devlet" ortaya çıkmıştır. Ulus kimlik bilinci ve reform hareketleri, devlet ve hukuk üzerine düşüncelerin artmasını sağlamış ve kilisenin gücü giderek azalmıştır. Filozoflar; yönetim şekli, doğal hukuk ve egemenlik gibi konularda fikirler ortaya sürmüştür. Ayrıca ideal toplum düzeni arayışları "ütopik toplum" düzenlerini ortaya çıkarmıştır.

Buna göre, aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Modern dönemde hukuk felsefesi problem alanı olmuştur.
- B) Ulus devlet anlayışı benimsenmiştir.
- C) Kilisenin gücü her geçen gün artmıştır.
- D) İdeal toplum düzenleri aranmıştır.
- E) Egemenlik ile ilgili konularda fikirler ortaya sürülmüştür.

3. Orta Çağ düşüncesi büyük ölçüde Hristiyanlık ya da Müslümanlık etkisinde bir felsefi etkinliğe sahne olmuşken, modern felsefe bir Anglosakson felsefesinin, Alman felsefesinin, Fransız felsefesinin gelişimine şahitlik etmiştir. Avrupa düşünürü henüz modern çağın erken dönemlerinden itibaren düşünen bireyin özgür akli etkinliğini vurgulayan yeni tarzda bir felsefe etkinliği ortaya koydu. Orta Çağ boyunca Hristiyanlığın büyük inanç kurumlarının mensubu olarak yaşayan Avrupa insanı, Rönesans'tan itibaren zaman içinde özgür biçimde düşünüp eyleyen bir bireye dönüştü, dünyayı ve toplumu kendi akli etkinliğiyle yeniden yorumlamak ve kurmak yoluna gitti.

Buna göre, Modern Çağ'ın Orta Çağ'dan farkı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayatın tüm unsurları dine bağlıdır.
- B) Din merkezli bir anlayıştır.
- C) Teoloji, felsefeye egemendir.
- D) Bilim, sağlayacağı yarardan dolayı önemlidir.
- E) Evren akılla açıklanmıştır.

4. Rönesans felsefesi, 14.yüzyılın sonlarından başlayıp 16.yüzyıl ortalarına kadar geçen dönemde, özellikle de 15.yüzyılda ortaya çıkan çok yönlü felsefi gelişmeleri adlandırır. Rönesans felsefesi, genel olarak felsefe tarihinde bir geçiş dönemi felsefesi olarak kabul edilir. Bu çağda bilim ve düşünce alanında yeni gelişmeler meydana gelmeye başlamış, ortaya çıkan yeni perspektifler ve bilgiler Rönesans felsefesine bu rolü yüklemiştir.

Bu parçadan hareketle "Rönesans felsefesi" ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Orta Çağ ve Modern dönem arasında köprü görevi görmüştür.
- B) Doğa, deney ve akılla açıklanmıştır.
- C) Felsefenin konusu insan, doğa ve evrendir.
- D) Hukuk alanında devlet belirleyici unsurdur.
- E) Bilim, sağlayacağı yarardan dolayı önemlidir.

6. Aydınlanma ile gerçekten de insan aklı üzerindeki dinsel, siyasal, geleneksel kurumların ve otoritelerin ipoteği kaldırılmaya çalışılmıştır. İnsan aklının bilgi ölçüsü olarak alındığı, insan ve kültür sorunlarının gündeme getirildiği, bilginin topluma yayılmasının amaçlandığı, geleneklerin ve inançların bir "Akla uygunluk" ilkesi ile değerlendirildiği, Engels'in "Din, doğa anlayışı, toplum, devlet örgütü, her şey en acımasız bir eleştirinin konusu oldu; her şey, aklın mahkemesi önünde kendini savunmak zorunda kaldı ya da mahkum oldu." dediği bu çağla birlikte insanlığın gelişimi önündeki bir çok engel kaldırılmış oluyordu.

Buna göre, Aydınlanma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Akla güven duyulmuş ve akılcı düşünce artmıştır.
B) Aydın ve yazarlar sınıfı oluşmuştur.
C) Sanat, felsefe ve edebiyatta önemli eserler verilmiştir.
D) Felsefede yeni ekoller çıkmıştır.
E) Varlığın oluşu temel problemlerdendir.

7. Descartes, bilgi görüşünde şüphecilğe ve öznenin düşünsel gücüne büyük önem vermiştir. "Düşünüyorum, öyleyse varım" ilkesi, Descartes'ın bilgi edinme sürecindeki temel noktayı oluşturur. Descartes, şüphe duyulan her şeyi reddederek, temel bir gerçeklik noktası bulmaya çalışmıştır. Bu nokta, düşünen benliğin varlığıdır. Düşünce, Descartes'e göre gerçekliğin temelidir ve bu düşünsel gerçeklik, diğer bilgilerin kaynağıdır. Duyulara olan güveni sorgulayan Descartes, matematiksel ve düşünsel aklın daha güvenilir olduğuna inanmıştır.

Descartes'in bilgi görüşüne göre, aşağıdakilerden hangisi en temel gerçekliği oluşturan noktadır?

- A) Duyusal deneyimler
B) Analitik ve ideal akıl
C) Doğal dünya gözlemleri
D) Diğer insanların düşünceleri
E) Düşünce ve duyuların birleşimi

8. Kant, 18. yüzyıl filozoflarından biri olarak bilgi teorisine önemli katkılarda bulunmuştur. Kant, "A priori" ve "A posteriori" bilgi türleri arasında bir ayrım yaparak, bilginin kaynağını ve doğasını anlamaya çalışmıştır. Onun öne çıkan görüşü, bireyin deneyim yoluyla elde ettiği bilgilerin yanı sıra, zihinsel yapı ve kategorilerin de bilgi oluşturmada etkili olduğunu savunmuştur. Kant'a göre, insan zihni, duyusal deneyimlere dayalı olarak dünyayı anlamaya çalışırken aynı zamanda önceden var olan kategorileri kullanarak bilgiyi düzenler. Bu, onun "Transendental idealizm" olarak bilinen görüşünün temelini oluşturur.

Kant'ın bilgi teorisine göre, insan zihni bilgiyi aşağıdakilerden hangisiyle oluşturur?

- A) Yalnızca duyusal deneyimlere dayanarak
B) Yalnızca önceden var olan kategorilere dayanarak
C) Hem duyusal deneyimlere hem de önceden var olan kategorilere dayanarak
D) Sadece mantıksal düşünce yoluyla
E) Duyusal deneyimlerden bağımsız olarak, saf akıl yoluyla

9. John Locke, 17. yüzyıl filozoflarından biridir ve liberal düşünce geleneğinde önemli bir figür olarak kabul edilir. Locke'un bilgi görüşü, deneyim ve duyuların önemini vurgular. Ona göre, insan zihni doğuştan boş bir levha gibidir. Bilgi, duyular aracılığıyla deneyim yoluyla elde edilir ve bu deneyimler zihni şekillendirir. Locke'a göre, doğuştan gelen hiçbir bilgi yoktur ve tüm bilgiler deneyimlerimizden türetilir. Locke'un bu görüşü, empirizm geleneğini benimsemesini yansıtarak, bilginin duyusal deneyimlere dayandığını savunur.

John Locke'un bilgi görüşüne göre, insan zihni aşağıdakilerden hangisiyle doğar?

- A) Mantık prensipleriyle
B) Doğuştan gelen bilgilerle
C) Duyusal anlayışla
D) Tabula Rasa
E) Doğal düşünce yetenekleriyle

10. Locke, devletin temellerini bireylerin doğal haklarına dayandıran bir görüşe sahipti. Locke'a göre, insanlar doğuştan bazı haklara sahiptir, bu haklar yaşam, özgürlük ve mülkiyettir. Locke'un devlet anlayışında, bireyler bu haklarını korumak için toplum içinde bir araya gelir ve bir sosyal sözleşme yaparlar. Devlet, bu sözleşme sonucunda ortaya çıkar ve temel amacı, bireylerin doğal haklarını korumak, adil bir düzeni sağlamak ve halkın refahını güvence altına almaktır. Locke'un devlet görüşü, bireylerin özgürlük ve mülkiyet haklarına vurgu yaparak, demokratik prensiplerle uyumludur.

John Locke'un devlet görüşüne göre, devletin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumun kültürel değerlerini korumak
- B) Bireylerin doğal haklarını korumak
- C) Ekonomik büyümeyi teşvik etmek
- D) Hükümetin otoritesini artırmak
- E) Sosyal eşitsizliği güçlendirmek

11. Montesquieu, Fransız düşünür ve yazar olarak 18. yüzyılda yaşamıştır. En önemli eseri olan "Yasaların Ruhu" adlı kitabında devlet görüşünü ortaya koymuştur. Montesquieu'nun devlet görüşü, iktidarın ayrılığı ilkesini vurgulayan ve bu ilkenin özgürlüğü koruyacağına inanan bir perspektife dayanır. Montesquieu'ya göre, devletin en iyi şekilde yönetilebilmesi için iktidarın yasama, yürütme ve yargı olmak üzere üç temel kola ayrılması gerekmektedir. Bu ayrım, iktidarın tek elde toplanmasını engelleyerek despotizmi önlemeyi amaçlar. Montesquieu'nun bu görüşü, modern demokratik sistemlerin temelini oluşturan "Güçler ayrılığı" ilkesine önemli bir katkıdır.

Montesquieu'nun devlet görüşüne göre, en iyi yönetilen devlet için aşağıdakilerden hangisi önemlidir?

- A) Özgürlük ilkesinin uygulanması
- B) Despotizmin güçlenmesi
- C) İktidarın tek elde toplanması
- D) Sosyal eşitsizlik
- E) Yasama, yürütme ve yargı erklerinin ayrılması

12. Rousseau, 18. yüzyılın önemli filozoflarından biridir ve devlet teorisinde öne çıkan düşünürlerden biri olarak bilinir. Rousseau, "Toplum Sözleşmesi" adlı eserinde devletin doğasını ve oluşumunu ele almıştır. Ona göre, insanlar başlangıçta doğal bir özgürlük içinde yaşarlar, ancak toplumsallaşma süreci devletin doğuşunu getirir. Rousseau'ya göre, devlet bir toplumun ortak iradesini temsil etmeli ve her bireyin özgürlüğünü korumalıdır. Ancak, bu devletin işleyişi, bireyler arasında eşitlik ve özgürlük ilkesine dayanmalıdır.

Rousseau'ya göre devletin doğasını anlamak için aşağıdaki kavramlardan hangisini incelemek gerekir?

- A) Doğal özgürlük
- B) Ekonomik büyüme
- C) Teknolojik ilerleme
- D) Kraliyet monarşisi
- E) Sosyal statü

13. Kant, ahlak felsefesinde ödev etiğini savunan önemli bir filozoftur. Kant'a göre, ahlaki eylemler ahlaki kurallara ve evrensel prensiplere dayanmalıdır. Onun "Katı ahlakçılık" anlayışına göre, bir eylem doğru ya da yanlış olmakla kalmaz, aynı zamanda eylemin gerçekleştiği niyet ve motivasyon da büyük önem taşır. Kant, kategorik imperatif adını verdiği evrensel ahlaki prensibi öne sürer. Bu prensibe göre, bir eylem, herkesin aynı durumda aynı şekilde davranması durumunda kabul edilebilirse ahlaki olarak doğrudur.

Kant'a göre, ahlaki eylemler aşağıdakilerden hangisiyle değerlendirilmelidir?

- A) Eylemin sonucuna bağlı olarak
- B) Toplumun genel kabul görmüş normlarına göre
- C) Dini inançlara uygun olarak
- D) Eylemin niyet ve motivasyonuna göre
- E) Eylemin duygusal etkilerine bağlı olarak

14. Dilthey, 19. yüzyılın sonlarına doğru Alman felsefesinde önemli bir figür olarak ortaya çıktı ve insan bilimlerine özgü bir metodoloji geliştirmeye çalıştı. Dilthey'in en önemli sorunlarından biri, nesnel doğa bilimlerinde olduğu gibi nesnel verilere dayanma imkânının olmamasıydı. İnsan bilimleri, bireysel yaşantıların ve tarihî olayların anlaşılmasını içerdiği için bu alanda bilgi edinme süreci daha karmaşıktı. Dilthey, bu bağlamda "Yorum sorunu"nu öne sürdü. Ona göre, insan davranışlarını anlamak ve açıklamak için sadece nesnel verilere değil, aynı zamanda bu davranışların içsel anlamlarını ve bağlamlarını kavramak için yoruma ihtiyaç vardı.

Dilthey'in üzerinde durduğu temel sorun aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğa bilimlerine benzer nesnel verilere ulaşma sorunu
B) İnsan bilimlerinin karmaşıklığıyla başa çıkma sorunu
C) Tarihi olayların önemsizliği
D) Yorum yapma zorluğu
E) İnsan davranışlarının nesnel bir şekilde açıklanması imkansızlığı
15. Hermeneutik, anlama ve yorumlama süreçleri üzerine odaklanan bir felsefi yaklaşımı ifade eder. Gadamer'in hermeneutik görüşü, insanın anlam dünyasını anlamak ve yorumlamak için dilin ve tarihî bağlamın önemini vurgular. Onun perspektifinden bakıldığında, anlama süreci bir diyalog ve geçmişle etkileşim içinde şekillenir. Gadamer, öznel ön yargılardan kaçınılması gerektiğini ve bir metni anlamak için önyargısız bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini savunur.

Gadamer'in hermeneutik görüşüne göre, anlama sürecinin temel unsurları aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dilin ve tarihi bağlamın önemi
B) Öznel ön yargıların benimsenmesi
C) Metnin yalnızca yüzeyine odaklanma
D) Geçmişle diyalog kurma
E) Anlamanın salt bireysel bir olgu olduğu düşüncesi

16. Hartmann, varlık görüşüyle önemli bir Alman filozofudur. Onun varlık görüşü, varlığı kategorize etmek ve anlamak için bir çerçeve sunar. Hartmann'a göre, varlık üç temel katmandan oluşur: madde, canlı organizmalar ve zihin. Bu katmanlar, dünya üzerindeki varlıkları sınıflandırmak ve anlamlandırmak için kullanılır. Hartmann'ın varlık görüşü, materyalist bir yaklaşıma dayanmaktan ziyade, varlığın daha derin ve karmaşık boyutlarını anlamaya yönelik bir çaba içerir. Ona göre, madde sadece bir katmandır ve canlı organizmalar ile zihin, varlığın daha üst düzey ve anlamlı özelliklerini temsil eder. Bu bağlamda, Hartmann'ın varlık görüşü, varlığın karmaşıklığını vurgulayarak farklı varlık türlerini açıklama çabasını yansıtır. Ona göre, varlık sadece maddenin ötesindedir ve canlı organizmalar ile zihin, varlığın daha derin ve anlamlı boyutlarını ortaya koymaktadır.

Hartmann'ın varlık görüşüne göre, varlık aşağıdakilerden hangisinden oluşmaktadır?

- A) Maddeden
B) Canlı organizmalardan
C) Yalnızca zihinden
D) Maddeden, canlı organizmalardan ve zihinden
E) Soyut kavramlardan

17. Sartre, varoluşçuluğun önde gelen temsilcilerinden biridir. Ona göre, insan özgürlüğü ve sorumluluğuyla var olan bir varlıktır. Sartre'a göre, insan özgürlüğüne hapsolmuş bir varlık olarak doğar ve bu özgürlük, bireye kendi varoluşunu belirleme gücü verir. Ona göre, "Varlık özden önce gelir" ve insanlar özgür irade ile varoluşlarını yaratır. Ancak, bu özgürlük aynı zamanda büyük bir sorumluluk getirir; çünkü insan, kendi seçimlerinin ve eylemlerinin tam sorumluluğunu taşır.

Sartre'a göre, insanın varoluşçu bir bakış açısıyla var olma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Doğuştan gelen belirlenmiş bir kaderi olması
B) Sadece maddi gerçekliklere odaklanması
C) Özgürlüğü ve sorumluluğuyla var olan bir varlık olması
D) İnsanın varoluşunun sadece rasyonel düşünceye dayanması
E) Varoluşçuluğun, insanın var olma nedenini reddetmesi